

เทศน์อบรมฆราวาส ณ วัดป่าบ้านตาด
เมื่อวันที่ ๒๔ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๔๔

ข้อคิดจากพระพุทธเจ้าเสด็จออกทรงผนวช

เดี๋ยวนี้เครื่องมือโรงพยาบาลกำลังเร่งสั่งให้ ๆ กำลังเร่งแล้ว เครื่องมือนี้สำคัญ หมอก็ขึ้นอยู่กับเครื่องมือ ไม่มีเครื่องมือหมอก้าวไม่ออก อันนี้ที่สำคัญมาก ถึงขนาดที่ว่าเราติดหนี้เรายอมติด ติดหนี้เครื่องมือ คือเครื่องมือสำคัญต่อคนไข้ขนาดไหน ถ้าเครื่องมือไม่มีแล้วหมดหวัง ๆ ถ้ามีแล้วก็มีหวัง ๆ นั่นแหละที่ควรจะติดหนี้ เอา ติด ติด อยู่เรื่อยหลวงตาติดหนี้เนาะ เราก็อยากแบ่งเราอยากเป็นเศรษฐี เราไม่อยากพูดคำว่าติดหนี้ ทีนี้มันก็ติดเรื่อย ๆ จะทำไง ตกลงก็เปิดออกติดหนี้เขา เขาว่าเป็นเศรษฐี ติดหนี้อะไรคนถึงขนาดเป็นเศรษฐี เราก็อยากแบ่งขึ้นเป็นเศรษฐีเหมือนกัน แต่ความจนเกี่ยวข้องกับเรานี้ก็ตั้งเราลง ๆ สุดท้ายก็ติดหนี้ เป็นเศรษฐีไม่ได้แล้ว คนติดหนี้เป็นเศรษฐีได้ยังไง

เห็นพวกเด็กมาทั้งหญิงทั้งชาย โรงเรียนไหนบ้างบอกมาซิ (อุดรพิทยานุกูลเจ้าคะ) ในพรรษานี้มีมาเป็นประจำ ๆ รู้สึกว่าในพรรษานี้เพิ่งเริ่มมา พวกนักเรียนโรงเรียนต่าง ๆ มีประถม มัธยม มาเป็นระยะ ๆ เดี่ยวโรงเรียนนั้นมาโรงเรียนนี้มาทั่วอุดร เป็นประจำปีนะ ปีนี้เพิ่งเห็น เมื่อสองสามวันก็เห็นแต่เรามองไม่เห็นเราก้เทศน์สอนทั่วไป เวลาเราออกจากนี้ไปจึงเห็นพวกนักเรียนอยู่ข้างหลัง ก็ยังระลึกไม่ได้ว่าเขาเคยมาประจำทุกปี ในพรรษานี้มาประจำทุกปี ครูอาจารย์นำมา มาประจำนานแล้วนะ ในพรรษาละส่วนมาก ในพรรษาก็มา โรงเรียนนั้นมาโรงเรียนนี้มา หลายโรงเรียนในเขตอุดร ส่วนมากมักจะเป็นพวกมัธยม ได้สอนทุกปี ๆ แต่ในระยะนี้รู้สึกจะเบาไปบ้างเพราะงานของเราเกี่ยวกับชาติบ้านเมืองมากขึ้นหนักขึ้น ต้องเกี่ยวโยงไปกว้างขวาง ทีนี้ทางโรงเรียนเขาก็อาจจะเห็นใจ รู้สึกไม่ค่อยหนาแน่นนักตอนที่เราช่วยชาติ แต่ก่อนน้อยเมื่อไร

นี่เราก้เคยเผด็จไปรู้สึกจะในปีนี้จะที่เราวิตกวิจารณ์ เพราะผ่านประเทศไทยเราทั่วไปหมดเลย เวลาไปก็เป็นสักขีพยานด้วยหูด้วยตาไปเรื่อย ที่ไม่ไปก็คิดพิจารณา เพราะมันสัมผัสสัมพันธ์กันอยู่ มีแต่มนุษย์ทั้งนั้นทั่วเมืองไทยเรา ถ้าเข้าไปในกรงก็ไปเจอหมา มันไม่อด เข้าในป่าก็ไปเจอกระจอน กระแต มันก็ต้องสัมผัสสัมพันธ์อยู่เรื่อย ๆ เาามาพิจารณา เรื่องดีเรื่องชั่วมีอยู่ทั้งสัตว์ทั้งบุคคลทั้งหญิงทั้งชาย ทั้งเด็กทั้งผู้ใหญ่ สัมพันธ์กันอยู่ในนั้น ๆ เมื่อจ่อเข้าไปตรงนี้มันก็ต้องกระจายไปหมด เรื่องความดีความชั่วอะไรต่ออะไร แล้วก็เหตุนี้อุบัติวิจารณ์ อุบายวิธีการที่จะปลีกจะแยกจากสิ่งไม่ดีทั้งหลาย เพราะโลกทำกันส่วนมากโดยไม่รู้เนื้อรู้ตัว เป็นความเคยชินของพ่อของแม่ปู่ย่า

ตายาย คละเคล้ากันมาด้วยกีริยามารยาท การประพุดตีด้วยังไง ๆ นี้เขาไม่ได้มีการศึกษา ติดแนบกันไปด้วยหลักธรรมชาติ

คำว่าติดแนบหมายถึงอะไร ใครมาก็ต้องเอากีริยามารยาทมาแสดงต่อกัน ก็ติดกันไปเรื่อย ๆ ที่นี้กีริยาของศีลของธรรมอันดีงามนี้ไม่ค่อยมี มันอดคิดไม่ได้นะ อดคิดไม่ได้ยังงี้ ก็นี้บวชมาได้ ๖๗ ปี ตั้งแต่บัดนั้นละมา แต่ก่อนก็แบบคึกคะนองเป็นธรรมดาที่เคย เขาก็เป็นเราก็เป็น ไม่ได้คิดนะว่าผิดว่าถูกประการใด มีแต่ความคึก ความคะนอง ความอยากได้อยากทำอยากไปอยากมาแล้วก็ไปตามเรื่อง เขาก็ตามเรื่อง เราก็ตามเรื่อง จึงมีแต่เรื่องเลอะ ๆ เทอะ ๆ ละซี

คำว่าเลอะ ๆ เทอะ ๆ มันก็เป็นตามขั้นของคน ไม่ได้เลอะไปหมดนะ มันเป็นตามขั้นตามตอน แต่ส่วนมากก็อยู่ในเกณฑ์ที่ว่าเคยชินต่อนิสัย ทั้งเขาทั้งเราคละเคล้ากันไปด้วยนิสัยอันนี้ มันก็เลยกลายเป็นเลอะ ๆ เทอะ ๆ ไป ที่นี้เวลาเข้าบวชปีบ หลักธรรมวินัยเข้ามาแล้วตั้งแต่วันบวช รักษาศีล นั้นละชีวิตของพระเริ่มมาตั้งแต่วันนั้น จากนั้นมาก็เข้มงวดกวดขัน บวชที่แรกยิ่งระมัดระวังมากก็เรียกว่าเป็นทุกข์ เพราะเราไม่เคยระมัดระวัง เขาก็เหมือนกัน ฆราวาสเขาจะระมัดระวังอะไร เป็นตามประสีประสา พอเข้าไปบวชแล้วมีหลักธรรมหลักวินัยเข้ามาติดตัวแล้ว ที่นี้ก็อยู่ในกรอบ เหมือนติดคุกนะ บวชเบื้องต้นเหมือนติดคุกติดตะราง แต่ด้วยความสมัครใจก็ไม่ถือเป็นทุกข์ พอใจรักษาเรื่อยมา ๆ ที่นี้ก็เลยเป็นชีวิตของพระของศีลของธรรมไปตั้งแต่บัดนั้นมาเลยเทียว

เราไม่เคยตำหนิถึงเรื่องที่บวชแล้วโกโรโกโส เราไม่เคยมี ตั้งแต่เพื่อนฝูงมาแสดงอาการกิริยาไม่งามตา ถ้าพอว่าได้ว่าเอาบ้าง อย่างหนึ่งไม่คบ ไม่มากนัก ถ้ามากกว่านั้นคบกันไม่ได้ แตกกระจาย ถ้าไม่ถึงขนาดนั้นไม่ยากคบก็ไม่คบ มันเป็นขั้นตอนของความผิดพลาดของพระ มีนิด ๆ หน่อย ๆ ที่ขัดธรรมวินัยแล้วจะเลอะเทอะให้เห็น สะเทือนตาสะเทือนใจ แล้วไม่ยากคบค้าสมาคม เป็นอย่างนั้นนะ มากกว่านั้นดูเอาว่าเขาก็มี เพราะผู้รักษา-รักษา ผู้มาทำอย่างนี้ให้เห็นมันขวางเอาจริง ๆ มันเป็นอย่างนั้น

ที่นี้การรักษาก็พยายามรักษามาจนกระทั่งปัจจุบันนี้ เรียกว่าชีวิตจิตใจนี้เป็นศีลเป็นธรรมหมดทั้งตัวเลยก็ได้ มันเป็นของมันเอง นี้พูดให้พี่น้องทั้งหลายฟังในการระมัดระวังรักษาที่แรก เข้มงวดกวดขันเหมือนติดคุกติดตะราง ไม่อย่างนั้นไม่ได้ เพราะเราเคยปล่อยตัวตามนิสัยของฆราวาส ไม่ได้รู้จักว่าอะไรผิดอะไรถูก โกโรโกโสไปตามประสีประสาทั้งเขาทั้งเรา ไม่เสียหายก็อยู่ในขั้นโกโรโกโสตามประเภทของเด็กของเพื่อนของฝูงธรรมดา

เวลาเข้ามาบวชแล้วเหมือนกับมีอะไรมัดเข้ามาเลย บวชก็บวชด้วยความตั้งใจด้วย เมื่อตั้งใจแล้วทุกสิ่งทุกอย่างก็ต้องตั้งใจระมัดระวังรักษา ต่อมาเรื่องที่ค่อย

ระมัดระวังรักษามันชินเข้ามา ๆ จนกระทั่งเป็นเลือดเนื้ออันเดียวกันเลย รักษาหรือไม่รักษาก็เป็นธรรมดา แต่อะไรจะผิดรู้ทันที ตัดปั๊บเลย มันเป็นเองของมันนะ คือไปธรรมดา ๆ นี่ อะไรจะขัดข้องกับศีลกับธรรมนี้ตัดปั๊บ ยกตัวอย่างเช่น เดินไปนี่กำลังก้าวลงจะเหยียบ มีมดตัวหนึ่งมันไต่มานี่ พอดีจะเหยียบมัน โดดผิงเลย แนะก็อย่างนั้น คือเราไม่ตั้งใจมันเป็นของมันเองกำลังจะเหยียบลง มดตัวหนึ่งไต่มา หรือสัตว์ตัวหนึ่งอยู่ตรงที่เราจะเหยียบลง พอจะเหยียบ โดดผิงเลย นี่เรียกว่าความเคยชิน ไม่ได้ตั้งใจรักษาก็ตาม มันหากเป็นของมันเมื่อความเคยชินมีแล้ว

ที่นี้ไอ้เรื่องความรุ่มเย็นเป็นสุขมันก็ติดตามกันมา ๆ ด้วยการเข้มงวดกวดขัน การระมัดระวังรักษาของเราที่นั่นแหละ ความรุ่มเย็นเป็นสุขภายในจิตใจในเรื่องศีลเรื่องธรรมไม่ต้องพูด ว่าต่างพร้อยที่ตรงไหนให้เกิดความเดือดร้อนไม่มี เพราะการรักษา ที่นี้มันก็อบอุ่นเข้ามาตามขั้นตามภูมิของศีลของธรรมเรื่อยเข้ามา นี่เรียกว่าฝึกหัดเจ้าของ ตั้งแต่ขั้นหยาบ ๆ ภาย วาจา ความประพฤติ นี่หยาบ ๆ ส่วนภายในคือใจนี่ละเอียดมาก จากนั้นก็ตีเข้าไปหาเรื่องใจ ยิ่งเข้าเกี่ยวกับเรื่องภavanaแล้ว อยากรจะว่าใจล้วน ๆ ไปเลยก็ได้ ระมัดระวังมันคิดแง่ไหน ๆ อันไหนคิดไม่ดีตัด ห้าม ไม่ห้ามก็สู้กัน คือห้ามมันไม่หยุดไม่อยู่ก็สู้กัน มันยังฝืนก็ขัดกัน นั่นเรียกว่าต่อสู้กัน ที่นี้ผลที่ได้มาคือเราเป็นฝ่ายชนะ คือได้อย่างใจเราแล้วเราผาสุกเย็นใจ ๆ ถ้าไปแพ้วความชั่วแล้วมันเป็นไพนะ ร้อน แพ้ว อยู่ที่ไหน ๆ คนเราแพ้วนี้ดูไม่ได้เลย อันนี้เราแก้กับกิเลสตอนใดที่ควรจะชนะได้แต่กลับแพ้วนี้ เรารู้สึกเสียใจ มันก็ต้องขยับของมันไปเรื่อย ๆ นี่การฝึกฝนอบรมตน

ที่นี้ผลแห่งการฝึกฝนอบรมมีแต่ความเย็นอกเย็นใจสบายใจเรื่อยนะ ผลเป็นความเดือดร้อนไม่มี นี่ละให้เห็นชัด ๆ อย่างนี้ การเข้มงวดกวดขันรักษาตัวเพื่อความดีนี้ มันส่งเสริมความสุขความเย็นใจความอบอุ่นเข้ามา ๆ สุดท้ายในตัวของเราที่อบอุ่นไปหมด หาที่ต่องตีที่ไหนดว่าเราไปทำผิดไม่มี ไม่มีมันจะเอาพิษมาจากไหน มันก็เย็นละซี มีแต่ธรรมล้อมรักษาอยู่ตลอดเรื่อยมา จนกระทั่งเข้าถึงด้านจิตใจจิตตภาวนา โอ๊ย อันนี้หนักมากนะ เรื่องจิตตภาวนานี้ในงานแก้ความชั่วภายในจิตใจ ออกมาถึงกายวาจาของเรา งานจิตตภาวนาเป็นงานที่หนักมากทีเดียว เพราะกิริยาของจิตมันอยู่ภายในภายนอกนั้นสงบเสงี่ยมภายในมันเหมือนลิง มันติดมันดินอยู่ภายใน ที่นี้ธรรมจ่อกันอยู่นั้น มันดินไปไหน ๆ บังคับมัน มันคิดทางชั่วยังปิดปั๊วะ ๆ คิดไปทางธรรมดา ๆ ไม่ถึงกับว่าเป็นความชั่วแต่เป็นความไม่ดีงามมันก็ปิดของมัน ยิ่งเป็นความชั่วแล้วปิดปั๊วะเลย

ๆ

การระมัดระวังทางด้านจิตใจนี้เป็นชั้นเอกของการฝึกกรรม เพราะฉะนั้นใครยังไม่ได้อาศาสนาเข้าไปเกี่ยวข้องกับตัวเอง อย่าเข้าใจว่าตัวเองนี้เลิศเลอมาจากโลกไหนนะ มันก็เลิศเลอด้วยมูตรด้วยคุณแห่งความประพฤติกปรกโสम्म ทั้งกายวาจาใจ ทั้งผู้ใหญ่ผู้น้อย เรียนมากเรียนน้อย เป็นแบบเดียวกันหมด เพราะกิเลสเข้าเป็นเจ้าของ เป็นเจ้าอำนาจอยู่ในความรู้ทุกสิ่งทุกอย่างที่เรียนมา เจ้าอำนาจของกิเลสมันจะทำให้ฟองตัว ลืมเนื้อลืมตัวไปเรื่อย ๆ ความประพฤติกปรกโสम्मของกิเลสตัวนี้จะเอาความดีมาจากไหน ก็มีแต่ความเสียหายไปเรื่อย ๆ นี่ถ้าไม่มีธรรมเข้าแทรก ถ้ามีธรรมเข้าแทรก รู้ตัว ๆ ได้ มามากน้อยธรรมนี้เข้าไปเป็นเครื่องประดับ ความรู้เป็นเครื่องประดับแล้วที่นี้ ธรรมแทรกอยู่ภายใน ไปที่ไหนสวยงามไปหมด ดีไปหมด เย็นฉ่ำไปหมด นี่ละการฝึกฝนอบรมตัวให้เป็นคนดีเห็นประจักษ์

พระพุทธเจ้าทรงฝึกฝนอบรมมาเรียบร้อยแล้วจนเป็นที่พอพระทัย เลิศเลอแล้ว มาสอนโลก ที่นี้เรานำมาปฏิบัติเราก็เห็นความสุขประจักษ์กับใจของเราทุกคน ๆ ที่ปฏิบัติได้ ด้วยเหตุนี้เองศาสนาจึงต้องมี เฉพาะศาสนาพุทธของเราเรียกว่าเลิศเลอสุด ยอดแล้วไม่มีที่ต้องติ ในโลกธาตุนี้มีพุทธศาสนา ไม่ว่าจะพระพุทธเจ้าพระองค์ใดตรัสรู้ขึ้นมา เป็นเอกเหมือนกันหมด ไม่มียิ่งหย่อนกว่ากัน นตฺถิ เสยฺโย ปาปิโย ธรรมชาติที่บริสุทธิ์นั้นเสมอกันหมดเลย นี่ละท่านมาสอนโลก ท่านจึงสอนไม่ผิดพลาด พวกเราที่พวกนักผิดพลาด กิเลสนี้กองผิดพลาด คลังแห่งความผิดพลาด ทุกสิ่งทุกอย่างอยู่ด้วยความผิดพลาดของกิเลสทั้งหมด เรื่องเป็นพื้นเป็นไฟที่เกิดขึ้นมาจากความผิดพลาด ก็เป็นพื้นเป็นไฟออกมาจากกิเลส

พอธรรมชะล้างเข้าไป ก็เหมือนกับสิ่งสกปรกได้ถูกชะล้างด้วยน้ำที่สะอาดมันก็ค่อยจางไป น้ำดูน่าชมเข้าไป เช่น เสื้อผ้าเราชุ่มเราหมองอย่างนี้ก็ต้องเอาไปซัก มันคละเคล้ากับความสกปรก อะไรสกปรก เราจะว่าสิ่งนั้นสกปรก สิ่งนี้สกปรก อย่างนั้นยังไม่ถูก เป็นเพียงปลายเหตุ ดูเข้าไปหาตัวของเรา ตัวของเราตัวสกปรก ชะล้างสิ่งสกปรกในตัวของเรา เช่น ธรรมชะล้าง ตัวสกปรกคือใจ กิริยามารยาทออกมานี้ก็กิริยาที่สกปรก ธรรมะก็แทรกออกมา ๆ ชะล้างออกมา จนกระทั่งออกมาถึงร่างกาย แต่งเนื้อ แต่งตัวนุ่งห่มเป็นประเพณีของมนุษย์เราซึ่งไม่ใช่สัตว์ ก็แต่งเนื้อแต่งตัวเป็นธรรมดา ประเพณีของเรา ที่นี้แต่งมาเป็นยังงี้ กิเลสแทรกเข้าไปว่าแต่งเพื่อความสวยความงาม

ความสกปรกมันอยู่ในตัวของเราหมดแล้ว อะไรออกมาเกี่ยวข้องกับเราสะอาดขนาดไหน เครื่องนุ่งห่มใช้สอยระดับประดาจะสวยงามขนาดไหนก็ตาม พอมาคละเคล้ากับมนุษย์เราซึ่งเป็นตัวสกปรกแล้ว ต้องชะต้องล้างต้องซักต้องฟอก รู้กันไหมเวลานี้นะ ตัวเรามันตัวสกปรก ตัวส้วมตัวถ่านยังไม่รู้อยู่หรือ เอามาชะมาล้าง เพราะสิ่ง

สกปรกภายในมันคละเคล้าออกมา การนุ่งห่มใช้สอยนุ่งไปนุ่งมาใช้ไปใช้มา แม้บ้านเรือนของเราก็ต้องเช็ดต้องถูไม่จั้นไม่ได้ สกปรก ดูไม่ได้ มันออกมาจากตัวของเราเอง ชะล้างนั้นแล้วอะไรสกปรกก็รู้ธรรมตามันเสียที่นี้ ไม่ได้หลงกับมันนะ สกปรกกลายเป็นความสะอาด ทะเยอทะยานให้สะอาดให้สวยให้งาม แต่งเนื้อแต่งตัวเป็นบ้าไปเลย ไม่ใช่เล่นนะ แต่งตัวประดับส้วมประดับถาน

ส้วมถานประดับอะไรให้มัน มันก็เป็นส้วมเป็นถานประดับเท่าไรประดับอะไร ก็ต้องบอกตรง ๆ ว่าประดับส้วม นี้ทำอะไร แต่งตัว วันนี้จะไปงานนั้นงานนี้ มันไปแบบนั้นนะกิเลส ถ้าธรรมแล้ว ทำอะไร ชะล้างส้วม มันสกปรกหรือ ก็ส้วมมันเป็นจริง ๆ กำลังชะล้างมันอยู่ ด้วยการแต่งเนื้อแต่งตัวขัดถูอะไรต่ออะไร ชะล้างให้สะอาด นั่นละธรรมท่านพูดตรงไปตรงมา แต่กิเลสจะเลี้ยว ๆ ไปแต่งเนื้อแต่งตัว ลิปстикแกดติดตัวมาบ้างไหม ปากฉันไม่แดง มันไปแบบนั้นนะ เกลอไกลไปอย่างนั้น เพราะฉะนั้นจึงขวางกับธรรมซึ่งทำความสงบให้โลก สิ่งนี้ไม่ใช่ทำความสงบให้โลก มันทำโลกให้ฟุ้งเพื่อเห่อเหิมให้เป็นพินเป็นไฟมาเผาไหม้ตัวเอง ถ้าแต่งพอดิบพอดีพอไปพอมามันไม่ติดไม่ดับ ไม่เป็นพินเป็นไฟมากไป เข้าใจหรือเปล่าละ การแต่งเนื้อแต่งตัวใครจะไม่แต่ง ก็ต้องแต่งเป็นธรรมดา แต่แต่งด้วยความลืมนเนื้อลืมตัวเพื่อความเสียหายแก่ตนเองกับแต่งธรรมดานี้ต่างกัน เราต้องแยกออกมาใช้ซิ

นี่ละเราเห็นพวกเด็กพวกเล็กอย่างนี้จึงวิตกวิจารณ์ ก็ดีมีครูมีอาจารย์คอยไปปรับการอบรมสั่งสอนจากครูจากอาจารย์ ต้องฝึก วิชาก็เรียน ธรรมที่มีความรอบคอบจะนำวิชาให้ไปเป็นประโยชน์ ก็ต้องเรียนต้องปฏิบัติ ถ้ามีแต่วิชาเฉย ๆ ไม่เกิดประโยชน์อะไร แล้วยังเป็นเครื่องมือของความชั่วของกิเลสได้เป็นอย่างดีอีกด้วย จึงต้องมีธรรมแทรกเข้าไป เมื่อธรรมแทรกเข้าไปวิชานี้มีเจ้าของแล้ว เจ้าของคืออะไร คือความดี ธรรมเรียกว่าธรรมชาติที่ดีแทรกเข้าไปนั้น แล้วยนำวิชานี้ออกไปปฏิบัติหน้าที่ที่เรียนมามากน้อยเพียงไร โดยถือตัวของเราเป็นเจ้าของของวิชานั้นอีกทีหนึ่ง แล้วมีธรรมเป็นเหนือเราอีกทีหนึ่ง เอาธรรมนี้แทรกเข้าไป แล้วยนำไปปฏิบัติตามหลักวิชานั้น ๆ เกิดประโยชน์ทั่วถึงกันไปหมดถ้ามีธรรมเข้าแทรก

ถ้าไม่มีธรรมเข้าแทรก ตัวเสนียดจัญไรนิวเคลียร์นิวตรอนจะทำโลกให้ฉิบหายได้อย่างไม่มีอะไรเหลือ ก็คือหลักวิชาของกิเลสที่ปล่อยตัวของคนผู้เรียนมา เสียหมดเลย ถ้ามีธรรมเข้าไปแล้ววิชาเหล่านี้กลายเป็นวิชาประดับโลกให้มีความสงบบรมเย็น ตัวเจ้าของวิชาก็เป็นทีเคารพนับถือของผู้น้อยโดยลำดับลำดับ ไปที่ไหนคนมีธรรมในใจ จะเป็นที่น่ารักน่าเคารพนับถือ น่ากราบไหว้บูชา แม้ที่สุดเด็กก็น่ารัก เป็นอย่างนั้นนะ ผู้

ใหญ่ยื่นนำเคาะพนับถือ มันข่มอยู่ภายใน ถ้าภายในมีแต่พิษแต่ภัยไปที่ไหนใครไม่ยอม
เข้าใกล้ ครั้นมาเห็นหน้ากันก็ประจบประแจงเลียแข้งเลียขา

เรียกให้เต็มยศก็คือว่า หน้าไหว้หลังหลอก ไม่มีความจริง ครั้นเห็นหน้าก็ไหว้
เสียทีหนึ่ง พอกลับไปก็ว่า ไอ้ลูกบักห่ามันมาจากใส เปรตนะไอ้ตัวนี้ มันกินบ้านกิน
เมืองนะไอ้บักห่า นี่เขาพูดข้างหลัง ไม่มีใครกินบักห่านี้ โคตรมันกินมานานี่ละ เข้า
ใจใหม่ที่พูดนี้ เราใช้เป็นพิเศษภาษาโค้ดลับของหลวงตาผู้ใหม่ นั่นละเขาเรียกหลัง
หลอก ครั้นเห็นเขาก็ประจบ พอกลับออกไปแล้วเขาซึ้งนี้กันหมดเลย มันดูได้ไหมละ
คนประเภทนั้น ให้เขากราบไหว้บูชาเป็นขวัญตาขวัญใจตลอดไปนั่นถูกต้อง

ตั้งพระพุทธเจ้าของเราอยู่ไหนอยู่เถอะ ระลึกถึงพระพุทธเจ้าของเรา ผู้ถือ
ศาสนาพุทธโดยลำดับ ๆ จนกระทั่งถึงขั้นฝากเป็นฝากตาย อะไรก็ตามจะอยู่กับพุทธะนี้
ทั้งนั้น ๆ ของดิบของดีของเลิศของเลอ จึงทำตัวให้เป็นคนดี ความอยากอยากด้วยกัน
ทุกคน แต่ส่วนมากมันอยากไม่มีประมาณ อยากเลยเถิด อยากน้ำล้นฝั่งอย่างนั้นห้าม
ให้อยู่ในกรอบให้อยู่ในฝั่งพอดิบพอดี มีธรรมเป็นขอบเป็นกรอบเอาไว้อย่าให้มันล้นฝั่ง
ออกไป ให้อยู่ในกรอบของศีลของธรรมก็น่าดูน่าชมคนเรานะ เติลิตเปิดเปิงนี้เสียมาก
ๆ ลูกหลานทั้งหลายที่มาศึกษาอบรมให้พากันเอาไปประพฤติปฏิบัตินะ

อย่าปล่อยเนื้อปล่อยตัว วิทยนี้เป็นวิทยที่รวดเร็วที่สุดนะ ปล่อยเนื้อปล่อยตัว วิทย
หนุ่มวัยสาวนี้ระวังยากนะ ตัวกามกิเลสราคะนี้เห็นกันบีบติดกันแล้ว นี่เราเอาธรรมมา
พูด ท่านทั้งหลายอย่ามาคิดว่าเป็นความหยาบความโลนอะไรนะ มันเป็นอยู่กับทุกคน
ๆ สิ่งเหล่านี้ เป็นแต่เพียงไม่พูดออกมาเฉย ๆ แล้วมันก็กัดกินดับกินปอดให้คนเสีย
มากมายเพราะกิเลสมีราคะตัณหาเป็นต้น มากมายนะ นี่ธรรมเปิดเข้าไปให้รู้เนื้อรู้ตัว
เป็นวิธีการระมัดระวังรักษา ให้หักห้ามตนเองเสมอ ไม่หักไม่ได้ ไม่ห้ามไม่ได้ ปล่อย
เติลิตเปิดเปิง ไฟนี้จะพอกับเชื้อไม่เคยมีให้จำเอา มันยังเหลือแต่ถ่านเท่านั้นก็ตาม ลอง
เอาเชื้อสอดเข้าไปดูซิ มันจะแสดงเปลวขึ้นมาทันที แล้วโยนเชื้อเข้าไปนี้ไหม้หมดทั้ง
ศาลา มันพอไหม ไฟพอเชื้อไหม ไม่พอ

กิเลสตัณหาตัวราคะเป็นสำคัญนี้ก็เหมือนกันอย่างนั้น จะให้มันพอไม่มี เพราะ
ฉะนั้นจึงต้องปิดออก ๆ ให้อยู่ในความพอดีคือไฟในเตา อย่าให้ออกนอกเตาไป หุงต้ม
แกงใช้แสงสว่างอยู่ในกรอบแห่งการระมัดระวังรักษา ไฟก็เป็นประโยชน์แก่เรา ไฟใน
เตาก็เป็นประโยชน์แก่การหุงต้มแกงต่าง ๆ ไฟนอกเตาก็ใช้แสงสว่างดังที่เราใช้อยู่
ด้วยความระมัดระวังของเจ้าของ ถ้าเปิดให้มันแหวกเลย อันนี้เรื่องกิเลสตัณหาตัวนี้
ต้องมีธรรมเข้าไปบีบบังคับให้อยู่ในเตาคือความพอดี

เช่นอย่างมีผิวมีเมียก็คนเดียวพอ ไม่มีใครเกินพระพุทธเจ้า เรื่องความฉลาด แลคมคมที่จะหาความสุขให้สัตว์โลกนี้ไม่มีใครเกินพระพุทธเจ้า ถ้าหากว่าเป็นความถูกต้องแล้ว พระพุทธเจ้าจะสอนว่า คนในศาลานี้มีเท่าไร ต้องสำรวจกันเสียก่อนซิ ในศาลามีคนเท่าไร มีหญิงเท่าไร มีชายเท่าไร หญิงคนนี้จะเอาผัวกี่คน ต้องถามเสียก่อน แล้วผู้ชายคนนี้จะเอาเมียกี่คน ต้องถามเสียก่อน คนนี้มันก็ต้องขึ้นว่าอย่างน้อย ๑๐ คน ผู้หญิงยังไม่พอ ๒๐ คน ผู้ชายคนนั้นเพียงขึ้นมาอีก โอ้ย ไม่พอ ๕๐ คน นี่คือไฟได้เชื้อเข้าใจไหม เพิ่มให้มัน ๒๐ คน ๓๐ คน เหมือนได้เชื้อมันจะไปใหญ่ ๆ สุดท้ายโลกนี้ก็ เป็นโลกฟืนโลกไฟ

ถ้าพระพุทธเจ้าเห็นว่าโลกนี้เป็นน้ำเป็นท่าแล้วจะจัดให้คนหนึ่ง ๆ มีร้อยผัวพันเมียเลย นี่เหตุใดจึงตัดออกมาจนกระทั่งถึงให้มีผัวเดียวเมียเดียว พิจารณาซิ เราเข้าใจว่าพระพุทธเจ้าโง่หรือ พิจารณาซิ เอ้า เอามาแข่งกันนะ พวกผัวเดียวเมียเดียวนี้จะทุกข์จะจนขนาดไหน ความสุขภายในจิตใจระหว่างสามีภรรยาฝากเป็นฝากตายกันนี้เต็มหัวใจ ๆ อดไปเถอะ อิ่มไปเถอะ หัวใจเป็นอันเดียวกันแล้วอยู่สบาย เอาเงินทองข้าวของ กองเท่าภูเขามากองให้เศรษฐีคนนี้ เศรษฐีหญิงเศรษฐีชายก็ตาม คนนี้เขามีผัว ๒๐ คน คนนี้มีเมีย ๕๐ คน นั่นคือกองไฟเผาหัวมัน เข้าใจไหม พระพุทธเจ้าจึงไม่สอนให้หาผัวหาเมียแบบนั้น

อัปปีจฉตา แปลว่าอะไร แปลว่าความมักน้อย มักน้อยอะไร ผัวเดียวเมียเดียวเท่านั้นพอแล้ว จะมีก็โลกก็สังสารก็ผู้กี่คนหญิงชายไม่สำคัญ สำคัญแต่ผัวเราเมียเราเท่านั้น นี่คือสมบัติของเรา ติดแนบกับเรา ฝากเป็นฝากตายกับนี้ ถึงจะทุกข์จะจนก็ไปด้วยกัน ชื่อสัตย์สุจริตต่อกัน ตั้งพระพุทธเจ้ากับพระนางพิมพาที่สร้างบารมีด้วยกัน นั่นละเป็นอันเดียวกันมาตลอด ตั้งแต่สร้างพระบารมีเพื่อจะเป็นพระพุทธเจ้าขึ้นมา ไปเกิดในภพใดชาติใดก็ต้องไปเกิดพบกัน ๆ เป็นคู่บารมีกันมาจนได้ตลอดเลย นี่ละชื่อสัตย์สุจริตต่อกัน เวลาพระพุทธเจ้าเป็นศาสดาแล้ว พระนางพิมพาก็ตามเสด็จเห็นไหม

พูดถึงเรื่องตามเสด็จ ก็มีข้ออันหนึ่งที่จะนำมาเป็นข้อคิดแก่พี่น้องทั้งหลายนะ เวลาพระพุทธเจ้าเสด็จออกทรงผนวชนั้น ก็ทรงเล็งเห็นถึงเรื่องโลกมีคุณค่าขนาดไหน พระชายามีคุณค่าขนาดไหนก็คิด เมื่อเทียบแล้วพระชายานี้เท่ากับเม็ดหินเม็ดทราย ประโยชน์ของโลกฟุ้งซิงกว้างขวางขนาดไหน จึงต้องยอมเสียสละ จะลาพระชายาก็ไม่ลา ลูกก็ติดอยู่กับอกแม่ ถ้าไปชมลูก แม่มันตื่นขึ้นมากอดคอเสร็จเลย จะไปไหนสิหัตถะนี้ลูกแก่เห็นไหม นี่เมียแก่เห็นไหม มัดคอเข้าเรื่อย พูดคำไหนมัดเข้าเรื่อย ๆ สิหัตถะต้องตายเข้าใจไหม

ทำอย่างไรจะไม่ให้ตาย จะให้เป็นประโยชน์ทั้งสองฝ่าย ไม่ต้องบอก รักแสนรักก็ ตามเถอะก็รู้แล้วว่าลูกเราเมียเรา รักก็รัก ถ้าเราเข้าไปนี่จะเป็นอย่างนั้น ๆ พิจารณาโดย สาเหตุเรียบร้อยแล้ว เสด็จออกเลยเห็นใหม่ ทั้ง ๆ ที่รักจนหัวอกจะแตก นี่เพื่อ ประโยชน์แก่โลกกว้างขวางขนาดไหนฟังซินะ ไปบำเพ็ญอยู่ ๖ ปีนั้น พระนางพิมพาได้ ทราบว่าพระสิทธัตถราชกุมารประทับอยู่ที่ไหน พักอยู่ที่ไหนนี้ จะกั้มพระเศียรกราบไป ทางนั้น ๆ ตลอด ไม่ได้คิดว่าพระสิทธัตถราชกุมารมีความรังเกียจตนเองอย่างนั้นไม่มี นั้นเห็นใหม่ ได้ทราบว่าพระสิทธัตถราชกุมารประทับอยู่ที่ไหนนี้ ยกมือไหว้กราบไปทาง นั้น เวลาจะหลับจะนอนกราบไปตรงนั้นตลอดมาเลย

ที่นี้ก็ถึงวาระแล้วที่นี้ นี่จะทำประโยชน์ให้โลก เอนางพิมพาเป็นผู้ประกันเลย เอา มันจะอกแตกให้แตก จะเสียสละทั้งพระราชกุลทั้งพระนางพิมพาออกไป นี่เรียกว่า ประโยชน์น้อยมาก ถ้าเทียบประโยชน์แล้ว ประโยชน์ของโลกนี้ โลกสามแดนโลกธาตุ เทวบุตรเทวดาอินทร์พรหม เปรตผีประเภทต่าง ๆ ทั่วแดนโลกธาตุ อยู่ในการแนะนำ สั่งสอนอบรมของพระพุทธเจ้าที่ให้เป็นความสุขความเจริญ เป็นผลประโยชน์อันเป็น แก่นสารหรือใหญ่หลวงจากพระพุทธเจ้าทั้งนั้น จึงต้องเสียสละออกไป ออกไปก็ได้สม มัคสมหมายตรัสรู้แล้วมา พอเข้ามาแล้วก็ไปเยี่ยมพระนางพิมพา พระราชบิดาทรงทูล อาราธนาไปเสวยพระกระยาหารที่พระตำหนัก ดูว่าพระติดตามไปตั้ง ๒ หมื่นนะ ฟังซิ

อันนี้เราสรุปเลย พอฉันเสร็จเรียบร้อยแล้วก็รับสั่ง คือพระสงฆ์ ๒ หมื่นนั้นก็ กลับกันไปหมดแล้ว ส่วนพระองค์กับพระโมคคัลลาน์พระสารีบุตร ยังอยู่ ๓ พระองค์ จะไปเยี่ยมพิมพา แล้วพอดีก็ได้รับคำเผด็จจากพระราชบิดาอีก โอ้ย พระนางพิมพา เป็นคนที่ดีมากหาไม่ได้แล้ว นี่ชุ่มมลูกสะไข้เข้าใจใหม่ พระนางพิมพานี้หายากแล้วไม่มี ใครเหมือน นี่มาถึงระยะนี้แล้วจะไม่ไปโปรดไปเยี่ยมพิมพาบ้างหรือ ถึงขนาดที่มันฉันนี้ แล้ว พระตำหนักพระนางพิมพาก็อยู่ข้าง ๆ นั้น ทางนั้นไม่กล้าออกมาพระนางพิมพา นะ คนจะมากขนาดไหนไม่กล้าออกมา พอทูลเผด็จอย่างนั้น พระองค์ก็รับสั่งกับพระ ว่า สารีบุตรกับโมคคัลลาน์ไปด้วยเรา จะไปเยี่ยมพิมพา

ครั้นเข้าไปแล้วกำชับ เพราะสายเกี่ยวโยงกันมีความแน่นหนามั่นคงมานาน้อย เพียงไร นานแสนนานขนาดไหน คราวนี้เป็นคราวสำเร็จเข้าด้ายเข้าเข็ม จะขันเรียบร้อย แล้ว แล้วพระสารีบุตรพระโมคคัลลาน์ให้ไปกับเรตถาคต ไปเยี่ยมพิมพา พิมพาอยู่ พระตำหนักทางโน้น ก่อนไปก็กำชับ นี่คือความเกี่ยวแน่นมันจะไม่มองอะไรละนะ เรื่อง เหตุการณ์พระองค์ทรงทราบไว้หมดแล้ว นี่เวลาเข้าไปตำหนักนี้แล้ว หากว่าพิมพาจะมา ทำอะไรกับเราก็ตาม สารีบุตร โมคคัลลาน์ นี่ให้เฉยเป็นแบบหูหนวกตาบอดไปเลย นาง พิมพาจะมาทำอะไร ๆ ก็ตามไม่ให้สนใจ ให้ทำตามพระอัยยาคัยของพิมพา ซึ่งมีความ

สนิทสนม ความกลมกลืนเป็นอันหนึ่งอันเดียวมาตั้งกัปตั้งกัลป์แล้ว วาระนี้เป็นวาระที่จะแสดงทุกสิ่งทุกอย่างให้เห็นชัดเจน ความหมายว่าอย่างนั้น แล้วเธอจะทำอะไรก็ช่างอย่าไปสนใจ

พอพระองค์เสด็จเข้าไปที่รับแขก ภาษาของเรา ทางนี้ก็ไปทูลพระนางพิมพาว่า พระลูกเจ้าเสด็จมาถึงแล้ว เวลานี้ประทับอยู่ที่นั่น พอเสด็จออกมาปรีเข้าเลยเห็นไหมละ กอดพันเลยทีเดียว เห็นไหมละรู้เรื่องอะไรไหม สนใจอะไรไหม อำนาจแห่งบุพเพนิวาสชาติปางก่อนเคยเกี่ยวโยงกันมาแน่นหนาขนาดไหน เกินกว่าที่จะมาอ้ามาอายุ มาอะไรกับกิริยาท่าทางของโลกสมมุตินี้เพียงเท่านั้น สิ่งที่น่าทึ่งน่าอัศจรรย์ใจมากก็กัปก็กัลป์คราวนี้เข้าด้ายเข้าเข็มแล้ว ก็ประจักษ์อยู่ในหัวใจ พอมาก็เข้าสวมกอดเลย พระพุทธเจ้าประทับนั่งอยู่ พระองค์ก็เฉยไม่ได้สนใจ มากอดทางนี้เฉย ก็พระจิตของพระพุทธเจ้าเล็งญาณดูตลอดเวลา ถึงวาระไหนควรจะปฏิบัติต่อกันอย่างไรบ้าง ๆ พระพุทธเจ้าทรงทราบตลอดเวลา แล้วปล่อยให้นางพิมพาทำให้สมใจที่รัก พุดง่าย ๆ ว่าอย่างนั้น

แล้วก็ทรงแสดงย่อ ๆ ว่าเป็นวาระของเราที่จะหลุดพ้นจากทุกข์ไปด้วยกันแล้ว ก็แสดงย่อ ๆ ออกมา เราอุตสาหะพยายามตะเกียกตะกายออกบวชมาแล้วก็ได้สำเร็จมรรคผลขึ้นมาเต็มกำลัง ทีนี้ก็จะมาถึงนางละนะ คือความหมายว่านางนั้นคืออะไรของเรา ความหมายก็พูดย่อ ๆ แสดง ทีนี้จะเอากันไปให้พ้นจากทุกข์โดยสิ้นเชิง ก็สอน ทางนั้นก็ค่อยได้สติสังขาร ๆ ที่กอดรัดอยู่นั้นเป็นไปเองนะ ค่อยถอยตัวออกเอง นั่นละธรรมเข้า ค่อยถอยตัวออกเอง จนกลายเป็นประทับนั่งเป็นระเบียบเรียบร้อยสวยงามมาก ทางนี้ก็แสดงธรรมให้ฟัง เกิดความเชื่อความเลื่อมใส ถึงใจเลย นั่นเป็นปฐมฤกษ์ จากนั้นก็สำเร็จโสดา สกิทา เรื่อยไป เราไม่พูดไปมากละ

นี่คือความผูกพันเป็นอย่างนั้นแหละ เป็นมาตั้งแต่ก่อน พระองค์ทรงทราบหมด พวกเราไม่ทราบจะว่ายังไง ความเป็นคนดีความเป็นผู้ที่จะทำประโยชน์ให้โลกมากมาย จึงต้องซึ้งต้องดวง ประโยชน์กับพระนางพิมพาไม่มากเท่ากับประโยชน์แก่สัตว์โลกทั่ว ๆ ไป จึงต้องสละพระนางพิมพา แต่สละออกไปก็สละเพื่อจะเอา ไม่ได้สละเพื่อจะปิดทิ้ง สละไปเสียก่อน ได้แล้วก็มาเอากันไปเห็นไหมละ ก็อย่างนี้ละ นี่ความดีพี่น้องทั้งหลาย เมื่อเคยสืบต่อเกี่ยวเนื่องกันด้วยคุณงามความดี เป็นอวัยวะเดียวกัน เป็นจิตใจดวงเดียวกันแล้ว เกิดในภพใดชาติใดไม่ต้องบอก

ปุพฺเพ สุนฺนิวาเสณ   ปจฺจุปฺนฺนฺหิตฺเตน วา

เอวํนฺตํ ชายเต เปมํ   อูปลํว ยถาทเก

บุพเพนิวาสชาติปางก่อนเป็นสิ่งที่สนิทสนมกลมกลืนกันมา ไม่มีใครแยกได้เลย พอพบกันปั๊บมันเป็นของมันเอง นี่คือความเคยชิน เป็นมาอย่างนี้ จากนั้นมาอยู่ด้วยกัน

ก็บำรุงกันในปัจจุบัน ด้วยความเห็นอกเห็นใจความซื่อสัตย์สุจริตต่อกัน ยิ่งมีความแน่นหนา มีความอบอุ่นมากขึ้น ๆ ท่านจึงเทียบเหมือนกับว่าดอกบัว กอบัวที่ได้รับเปือกตม เปือกโคลนที่หล่อเลี้ยงแล้วมันก็มีความชื่นบานขึ้นไปโดยลำดับ อันนี้การมาอยู่ด้วยกัน ได้รับความซื่อสัตย์สุจริต ความฝากเป็นฝากตายต่อกัน ก็ต่างฝ่ายต่างเป็นเครื่องบำรุงน้ำใจซึ่งกันและกัน สนับสนุนเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันไป แผลในธรรม นี่ละที่ว่า ดอกบัวที่เกิดในโคลนตม โคลนตมแลหล่อเลี้ยงดอกบัวให้ชุ่มเย็น ใครที่มาเกิดด้วยกันในวงวิฆวานนี้ก็เหมือนเกิดในเปือกตม แล้วต่างคนต่างทำความดี ไว้เนื้อเชื่อใจซึ่งกันและกัน แล้วก็เป็นอย่างเดียวกันไปเลย สุดท้ายก็ยกกันขึ้น อย่างพระนางพิมพา พระพุทธเจ้าเห็นไหมล่ะ เวลาออก ออกไม่มองหน้ามองหลัง ไม่ให้ทราบเลย เรียกว่าขโมยไปเลย เวลาขากลับมาก็เป็นอย่างนั้นเห็นไหมล่ะ

นั่นละพระพุทธเจ้าทรงเสียสละประโยชน์ส่วนมากส่วนน้อย พิจารณาให้ทั่วถึงไปหมดแล้วดำเนินตามนั้น อันนี้เราเป็นลูกศิษย์มีครู ถึงไม่ได้แบบตั้งศาสดาก็ขอให้มีความดี แก่โอวาทคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าให้นำปฏิบัติต่อตัวเองนะ ลูกหลานทุกคน เป็นเด็กก็เด็กมีพ่อแม่ เด็กมีครูมีอาจารย์ ไม่ใช่เด็กโกโรโกโสหาเจ้าของไม่ได้ ไม่ว่าเด็กหญิงเด็กชายมีพ่อแม่มีญาติมีวงศ์มีขอบมีเขตเหมือนกัน ให้ต่างคนต่างปฏิบัติด้วยความเป็นผู้มีหลักมีเกณฑ์ด้วยกัน อย่าเหลวไหลโลเลจนจะเสียคน เวลาศาสนานี้ห่างเหินจากจิตใจของประชาชนชาวไทยเรามากจึงนำวิตกวิจารณ์นะ เรายังออกบ้างบางที่เกี่ยวกับเรื่องหลักวิชาของธรรมห่างเหินเอาเวลาที่เดียวเวลานี้ มีแต่วิชาของโลกเต็มหัวใจคน มันก็เลยกลายเป็นลึงเป็นค่างบางชะนี ธรรมเลยไม่มีความหมายไปแล้วเวลานี้

นี่เราได้เคยเตือนไป ออกทางวิทยุนี้ละ ทางโน้นจะพิจารณากันเอง เพราะเราพูดด้วยความหวังประโยชน์แก่โลกอย่างยิ่งนี่นะ เวลานี้ห่างเหินมากคือธรรม พวกเราที่อยู่ในการเล่าเรียน ควรจะมีศาสนาแทรกเข้าไปวิชาใด ๆ บ้าง ชั้นใดบ้าง ๆ ควรจะมีหลักธรรมแทรกเข้าไป ๆ เป็นระยะ ๆ ไปเป็นอย่างนั้น เหมือนกับข้อบังคับอันหนึ่งกลายเป็นไปได้ หรือข้อบังคับโดยตรงก็ได้ ข้อบังคับอันนี้เป็นความดี เรียนชั้นนั้นต้องให้ได้รู้วิชานั้น ๆ เรียนชั้นนั้นให้มีวิชานั้น ให้ปฏิบัติอย่างนั้น ๆ มีข้อบังคับติดตามกันไปมันก็ดี ใ้เรียนแบบโกโรโกโสไม่ได้หน้าได้หลังอะไรนะ

ลูกหลานจำให้ตึนะ กลับไปบ้านไปเรือนให้ทำหน้าที่การงานช่วยพ่อช่วยแม่ ก็ให้ช่วยนะ อย่าช่วยแต่กินกับแล้วโยนถ้วยฟาดเข้าป่า แล้วให้พ่อแม่มาล้างจานล้างชามให้ ช่วยแบบนั้นมันช่วยแบบไหน สุเคยทำไหมล่ะ ช่วยกินไวยิ่งกว่าลึง ช่วยใช้สอยอย่างนั้นอย่างนี้ไม่ค่อยสนใจนะ เปิดใหญ่เลย เอาละพูดเท่านั้น

ท่านนายกกำหนดวันไว้วันที่ ๒๖ จะมอบทองคำ ตกลงเป็นวันที่ ๒๖ แล้ววันที่ ๒๘ เป็นวันวางเสาเอกของฟ้าหญิงฯ ปทุมธานี คือไปช่วงนี้เราจะให้ได้ทั้งสอง คือวันที่ ๒๖ ทำเนียบรัฐบาล วันที่ ๒๘ วางเสาเอก ของฟ้าหญิงจุฬาภรณ์ ทางนั้นขอมาแต่ไม่กำหนดว่าวันไหน ๆ เรียกว่าจะให้ เป็นความสะดวกของเรา เราก็เลยกะเอาว่าวันที่ ๒๖ ทำเนียบรัฐบาล วันที่ ๒๗ พัก วันที่ ๒๘ ก็ไป น่าจะเป็นปทุมธานีนะ เพราะท่านประทับอยู่ทั้งสอง พระราชวังสวนจิตรฯ ท่านก็ประทับ เราก็เคยไปฉันในพระตำหนักท่านเหมือนกัน แล้วทางปทุมธานีเราก็เคยไปฉันเหมือนกัน เลยไม่ทราบว่าจะทำพิธีที่ไหน อาจจะเป็นปทุมธานีก็ได้ วันที่ ๒๘ ไป วันที่ ๒๙ ก็พักวันหนึ่ง วันที่ ๓๐ เราก็กลับ ๗ วันพอดี ที่สัตตาหะไปได้ภายใน ๗ วัน วันที่ ๒๔ ออกเดินทาง วันที่ ๒๕ มีอะไรปรึกษาหารือกัน พอวันที่ ๒๖ ก็ไปงาน ก็เท่านั้น

เปิดดูข้อมูล วันต่อวัน ท้นต่อเหตุการณ์ หลวงตาเทศน์ถึงเรื่องอะไร ทาง internet
www.luangta.com หรือ www.geocities.com/bantadd